Mora Kallner ny bas för basarna

»Utbildning ska göra chefläkarna mer medvetna»

Mora Kallner blir ny ordförande för Sveriges läkarförbunds chefsförening efter Thomas Bengtsson.

– Det saknas inte områden att sätta tänderna i – uppgiften omfattar mycket och den blir svår, konstaterar hon.

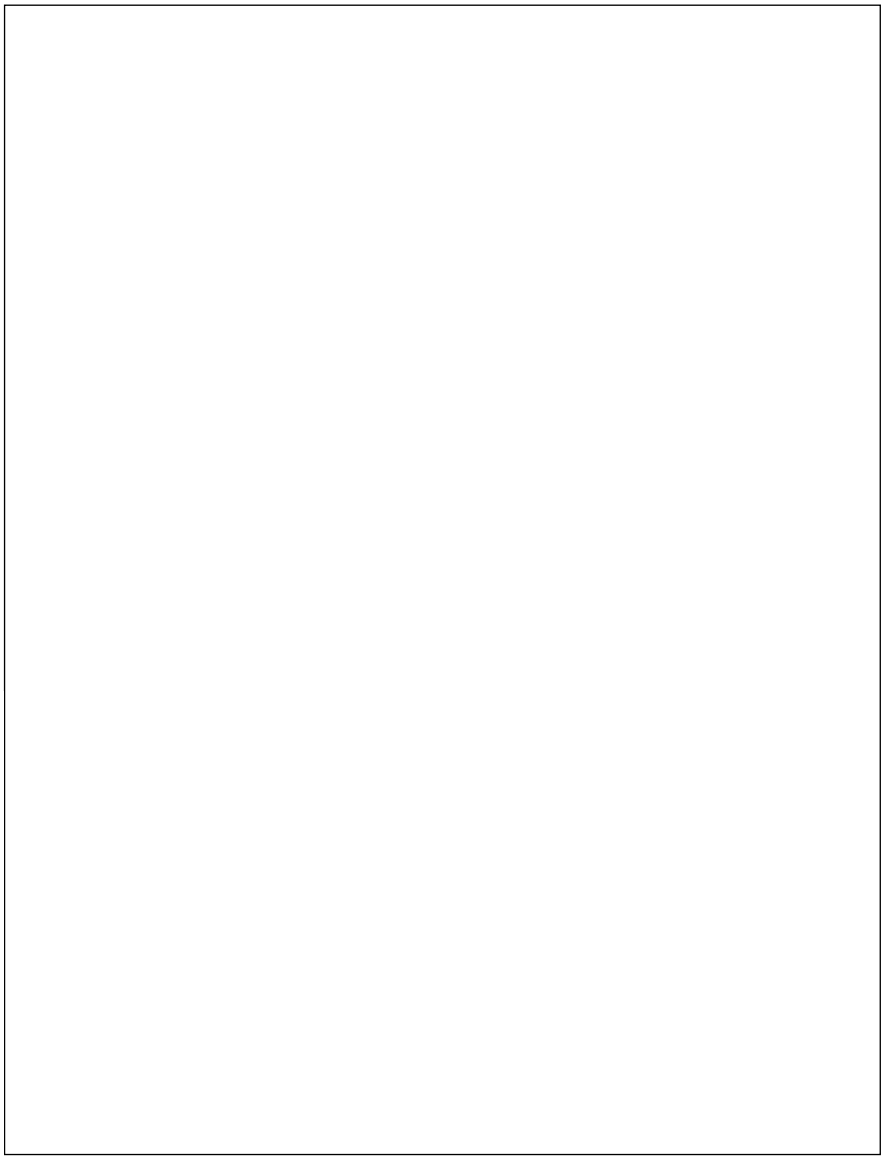

FOTO: DENNY LORENTZEN

En glad Mora Kallner blir om en vecka ny ordförande för Chefsföreningen.

Hon börjar med en efterlysning för hon vill gärna ha ett besked från Chefsföreningens 1 500 medlemmar: Vilka frågor vill de att föreningen främst ska samlas kring?

– Det har vi inte riktigt klart för oss idag. Men det är väldigt viktigt att vi får ett besked om det, säger hon.

Själv understryker hon betydelsen av utbildning i olika avseenden. Det gäller t ex i omvärldskunskap, bland annat i frågor om ekonomi och lönebildning. Hon anser att läkarna som är chefer nu har »en dålig» överblick inom dessa, och även andra, områden. Där behövs förbättringar. Och man har börjat med seminarier, som »är bra och, tror jag, publikdragande».

Men allra mest pekar hon på behovet av utbildning i ledarskap.

– Vi måste få medvetna chefer, som vet vad de gör.

Hon menar att chefskap kan man lära ut, men för att en person ska bli en bra ledare krävs en form av personlig mognad och självanalys.

– Nu har vi en massa chefer i vår förening om vilka vi inte vet så väldigt mycket – är 50 procent fantastiskt bra och resten mindre bra, eller hur är fördelningen? En fråga är ju hur vi ska kunna utveckla dem som kanske har en bit kvar att gå. En annan sak är ju att få blivande chefer att inse vad som krävs för att chefsskapet ska fungera.

Chefen väldigt ensam

Inom föreningen har man pratat mycket om att man som chef är väldigt ensam.

– Cheferna är vana vid kravet att de ska vara starka och tysta. De måste ha psykisk energi och egentligen inte ha några problem utåt. Medarbetarna ska kunna se på chefen som en förebild – den som alltid är glad och positiv och entusiatisk.

– Men idag, i det kärva klimatet inom vården, är det inte så lätt att leva upp till dessa krav. Så nånstans behöver även chefer känna att de kan få stöd om de hamnar i en utsatt position och inte har någon på hemmaplan att rådfråga därför att det blir för ömtåligt.

I ett sådant läge ska man kunna vända sig till Chefsföreningen och få stöd utan att frågan omedelbart hamnar på någon öppen dagordning, menar Mora Kallner. Och några sådana »fall» har man haft och också kunnat vara till nytta.

En för föreningen stor fråga, som man så smått börjat diskutera, gäller alla organisationsförändringar som skett och sker inom sjukvården och »som ger en stor oreda i organisationerna».

Detta, menar Mora Kallner, blir till stor del ett chefsproblem. Det behöver Chefsföreningen arbeta vidare med för att olika chefer ska kunna lära av varandra och även påverka varandra.

Hon är kritisk och tycker nog att det till och med gått lite mode i organisationsförändringarna. Vad finns det för bevis att den ena eller andra organisationsförändringen på ett avgörande sätt verkligen är till nytta? Är det bara ett sätt att röra om i grytan och tro att det

ska puttra fram några nya delikata rätter bara därför att man råkar röra om?

Att titta närmare på detta är en intressant fråga för Chefsföreningen, säger hon med eftertryck.

En annan viktig sak för Chefsföreningens medlemmar är att lära sig att lyfta fram sina medarbetare på ett bra sätt.

– Titta på Thomas Bengtsson. Han har förmågan att ge sin omvärld uppmärksamhet och beröm – det där lilla som man behöver i vardagen. Det är många av oss andra inte så där jättebra på.

– Idag är underläkarna och ST-läkarna frustrerade för de känner att de inte har någon möjlighet att påverka, de märks inte, de syns inte. Det är ju chefens uppgift att se till så att sådana saker fungerar. Men det är vi som grupp inte så bra på, säger Mora Kallner mycket självkritiskt.

»Oerhört bekymmer»

Orosmoln på himlen hittar hon bland annat när det gäller rekryteringen till vissa specialiteter inom läkeriet.

– Läkaryrket har fortfarande en viss status, det är spännande och relativt välbetalt – åtminstone blir det ju det efter några år. Så egentligen borde det inte bli några problem att få sökanden till läkarutbildningen.

Men hon pekar på att »det håller på att bli en skriande brist på allmänläkare» – något hon nyligen fått veta via en av sjukvårdsdirektörerna i Stockholm.

– Jag har ju känt till att det är problem att rekrytera röntgenologer och anestesiologer. Men att allmänläkarna håller på att kasta in handduken visste jag inte – det är ett oerhört bekymmer.

Och så ställer hon frågor som »ska vi sluta obducera för att det blir brist på patologer» och »ska kirurgerna börja söva patienterna som de gjorde förut därför att det blir brist på anestesiologer»?

Så kanske blir rekryteringsfrågan något att bita i även för Chefsföreningen, liksom frågan om arbetsmiljön, vilken man redan varit inne på en del och kommer att fortsätta jobba med.

Har många uppdrag

Mora Kallner är i grunden internmedicinare, med »lite tillsats av endokrinologi, kardiologi och neurologi, för jag kunde aldrig bestämma mig för vad som var roligast».

– Men, säger hon bestämt, att vara doktor var ändå det som var roligast, att träffa och hjälpa patienter.

Idag har hon dock kvar bara en del av sina äldre patienter som hon haft i 20–25 år, »vilket är fascinerande». Annars handlar det, sedan 10–15 år, mest om administrativa uppgifter.

Hon sitter i staben till en sjukhusstyrelse, som styr sex sjukhus i Stockholm. Där arbetar hon mest med kvalitetsutveckling.

Hon är ordförande i Landstingsförbundets 2000-grupp, som »arbetar med millenieproblematiken» .

Hon är styrelseledamot i Läkemedelsverket.

Hon sitter i en stiftelse, som delar ut stora pengar till informationsteknologiska projekt. Så visst ligger det en hel del i hennes »det har blivit så att jag har väldigt splittrade arbetsuppgifter».

Tidigare har hon också varit bland annat chefläkare i Stockholms nordvästra sjukvårdsdistrikt och sjukhusdirektör på Lövenströmska.

Tom Ahlgren

Mycket av »cirkushästen» finns fortfarande kvar i henne

När Mora Kallner var liten flicka och befann sig ute i blåbärsriset plockade hon aldrig färdigt på en buske – hon måste bara vidare till nästa för att se om bären var fler och större där.

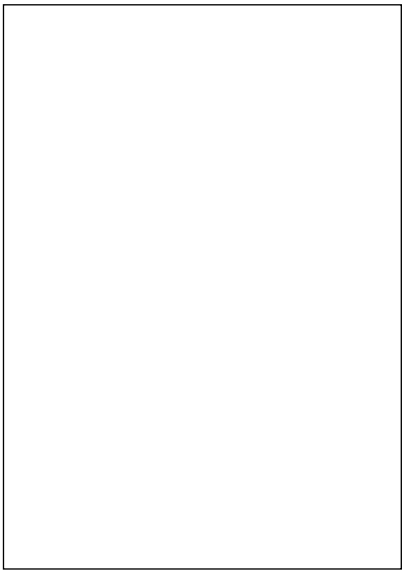

FOTO: DENNY LORENTZEN

Det är en bild som nog säger rätt mycket om henne än idag – nyfiken med dåligt tålamod, lite rushig och väldigt engagerad och entusiastisk. Och ganska självutlämnande på ett underhållande sätt – hon berättar saker om sitt privatliv som hon genast påpekar att »det här får du inte skriva för det låter så korkat». Berättelser som följs av mycket glada skratt. För hon skrattar ofta och mycket.

När hon nu blir ordförande i Chefsläkarföreningen trappar hon upp sin arbetsinsats. Det i en ålder då många andra väljer att, åtminstone så smått, göra tvärtom, att kanske satsa mer på andra intressen än på jobbet.

Orsaken till det är att hon »haft turen att få ett så rikt arbetsliv och fortfarande tycker att arbetet är så roligt».

Allra roligast har det varit att vara doktor. På senare år har det ändå mest blivit administrativa uppdrag.

»Jag är nog lite till lags-inställd»

Att hon nått höga positioner i arbetet tillskriver hon delvis att hon »inte är så bråkig – jag är nog lite till lags-inställd och allmänt vänlig och då går det mycket lättare».

– Tänk, säger hon fundersamt, att man ska ha hunnit bli nästan 60 år innan man insett vad livet handlar om. Att det inte är så märkvärdigt – man behöver inte ha några Picasso på väggarna eller tjusiga saker. Det är så mycket annat som verkligen räknas.

En av orsakerna bakom denna syn lever starkt kvar hos henne, nämligen 1,5 år i Vietnam – hon kom hem för drygt ett år sedan. Där var hon rådgivare på hälsoministeriet i Hanoi.

– Det var fantastiskt fascinerande att arbeta i ett av världens fattigaste länder och få en rejäl perspektivförskjutning i förhållande till vår oerhörda lyx här hemma. Det gör att man känner sig nästan schizofren inför klagomålen att vi inte har några resurser, vi har inte det och vi har inte det.

Första barnbarnet en stor glädjekälla

En annan orsak är första barnbarnet. Med två vuxna söner gläds hon speciellt åt att det blev en flicka, som dessutom bor på nära håll.

– Visst har jag också en fritid trots mina många uppdrag, säger hon och berättar entusiastiskt bland annat om träffarna med barnbarnet, om segling och promenader.

I lite mer »historiskt perspektiv» har hon motionerat mycket på olika sätt – åkt skidor och skridskor, sprungit och spelat basket.

Hon deltog också i studentspex och säger själv att hon över huvud taget nog var lite av en »cirkushäst».

En hel del av den cirkushästen finns definitivt kvar i henne än idag.

Tom Ahlgren